

**Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu,
ul. Ofiar Oświęcimskich 5, 50-069 Wrocław**

**WYJAŚNIENIA W ZAKRESIE STOSOWANIA PRZEPISÓW O FINANSACH
PUBLICZNYCH**

A. PODSTAWA PRAWNA UDZIELENIA WYJAŚNIEŃ

Art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001, Nr 55, poz. 577 z późn. zm.)

**B. WSKAZANIE PRZEPISÓW O FINANSACH PUBLICZNYCH BĘDĄCYCH
PRZEDMIOTEM WYJAŚNIEŃ W ZAKRESIE ICH STOSOWANIA**

Rozporządzenie Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 128 poz. 861)

**C. PRZEDSTAWIENIE ZAISTNIAŁEGO STANU FAKTYCZNEGO (STANÓW
FAKTYCZNYCH), ZDARZENIA PRZYSZŁEGO (ZDARZEŃ PRZYSZŁYCH
I PYTANIA (PYTAŃ))**

Opis stanu faktycznego (stanów faktycznych), zdarzenia przyszłego (zdarzeń przyszłych)

- 1) Zgodnie z rozporządzeniem z 5 lipca 2010 r. konto 720 służy do ewidencji przychodów z tytułu dochodów budżetowych. Na stronie Wn konta 720 ujmuje się odpisy z tytułu dochodów budżetowych, a na stronie Ma konta 720 ujmuje się przychody z tytułu dochodów budżetowych. Natomiast konto 750 służy do ewidencji przychodów finansowych niestanowiących dochodów budżetowych. Na stronie Ma konta 750 ujmuje się przychody z tytułu operacji finansowych, a w szczególności przychody ze sprzedaży papierów wartościowych, przychody z udziałów i akcji, dywidendy oraz odsetki od udzielonych pożyczek, dyskonto przy zakupie weksli, czeków obcych i papierów wartościowych oraz odsetki za zwłokę w zapłacie należności, dodatnie różnice kursowe. Zgodnie z art. 4 ustawy o dochodach jednostki samorządu terytorialnego źródłami dochodów gminy są m.in.:
  - wpływy z podatków (od nieruchomości, rolnego, leśnego, itp.),
  - wpływy z opłat (skarbowej, targowej, itp.),
  - odsetki od nieterminowo przekazanych należności stanowiących dochody gminy.
- 2) W porównaniu z poprzednim rozporządzeniem (z 28 lipca 2006 r.) z opisu konta 290 – Odpisy aktualizujące należności wykreślono zapis, że konto służy do ewidencji należności przypisanych, a nie wpłaconych.

Pytanie (pytania) przyporządkowane do stanu faktycznego (stanów faktycznych) lub zdarzenia przyszłego (zdarzeń przyszłych) przedstawionego wyżej

W związku ze zmianami wprowadzonymi rozporządzeniem Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. określającym szczególne zasady rachunkowości oraz plany kont jednostka samorządu terytorialnego poprosiła o wyjaśnienie wątpliwości dotyczących księgowania na kontach 720, 750 i 290.

- 1) Na którym koncie księguwać odsetki od należności z tytułu podatków, opłat najmu, dzierżawy, wieczystego użytkowania i innych umów o podobnym charakterze, opłat za korzystanie z mediów (energii, wody), z telefonów, itp., jak również gdzie należy ująć w księgach odsetki od środków na rachunku bankowym, od dotacji oraz płatności pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości ?
- 2) Czy w związku z wykreśleniem z opisu konta 290, że konto służy do ewidencji odsetek od należności przypisanych, a niewpłaconych, należy na początku 2011 roku wyksięguwać te odsetki z konta 290 ? Jeżeli tak to czy należałoby przeksięguwać na stronę Ma konta 720 czy 750 ?

D. STANOWISKO WNIOSKUJĄCEGO W SPRAWIE OCENY PRAWNEJ ZAIŚNIAŁEGO STANU FAKTYCZNEGO LUB ZDARZENIA PRZYSZŁEGO

Stanowisko wnioskodawcy do pytania (pytań) przedstawionego w części C

Odsetki od należności z tytułu podatków, opłat, najmu, dzierżawy, wieczystego użytkowania i innych umów o podobnym charakterze, opłat za korzystanie z mediów (energii, wody) jednostka powinna księgować na koncie 720 – Przychody z tytułu dochodów budżetowych, natomiast odsetki od środków na rachunku bankowym, od dotacji oraz płatności pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości na koncie 750 – Przychody finansowe.

Jeśli chodzi o konto 290, to zgodnie z nowym opisem tego konta, na początku 2011 roku odsetki przypisane a niewpłacone należy przeksięgować z konta 290 na stronę Ma konta 720 – Przychody z tytułu dochodów budżetowych.

E. WYJAŚNIENIA REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ WE WROCŁAWIU UDZIELONE W TRYBIE ART. 13 PKT 11 USTAWY O REGIONALNYCH IZBACH OBRACHUNKOWYCH

Stanowisko Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu do pytania (pytań) przedstawionego w części C

Ad.1)

Z wyjaśnień Ministerstwa Finansów (znajdujących się na stronie internetowej w części Rachunkowość/Najczęściej zadawane pytania) wynika, że jednostki budżetowe na nowym koncie 720 „Przychody z tytułu dochodów budżetowych” powinny ewidencjonować wszelkiego rodzaju przychody, które w momencie wpływu na rachunek bankowy staną się dochodami odpowiedniego budżetu.

W związku z powyższym samorządowe jednostki budżetowe na stronie Ma konta 720 powinny ujmować przychody zarówno z tytułu dochodów własnych, do których zalicza się m.in. podatki, opłaty, dochody uzyskane przez jednostki budżetowe, darowizny i odsetki, jak i dochody z tytułu subwencji ogólnych, dotacji celowych z budżetu państwa oraz płatności. Natomiast na stronę Wn konta 720 powinny być odnoszone odpowiednio zmniejszenia tych przychodów. Saldo tego konta – zgodnie z wyjaśnieniami Ministerstwa Finansów – należy wykazywać w rachunku zysków i strat w pozycji A.V. „Przychody z tytułu dochodów budżetowych”, czyli w ramach prezentacji przychodów działalności operacyjnej jednostki.

Ad.2)

Z nowego opisu konta 290 „Odpisy aktualizujące należności” wynika, że w jednostkach budżetowych i samorządowych zakładach budżetowych służy ono do ewidencji odpisów aktualizujących należności, których spłata zostanie przez jednostkę uznana za wątpliwą. Oznacza to, że utworzenie odpisów aktualizujących należności (wątpliwych) z tytułu przypisanych odsetek i zapis na stronie Ma konta 290 powinny mieć miejsce tylko wówczas, jeśli spłata tych należności zostanie uznana za mało prawdopodobną (wątpliwą). Będzie to zapis wtórny do wcześniejszego ujęcia tych odsetek na stronie Ma konta 720 oraz odpowiedniego konta należności, z reguły 221.

W art. 40 ust. 1 ustawy o finansach publicznych przyjęto ogólną zasadę, zgodnie z którą jednostki sektora finansów publicznych są zobowiązane do prowadzenia rachunkowości przede wszystkim zgodnie z ustawą z 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2009 r. Nr 152 poz. 1223 ze zm., dalej – uor), z uwzględnieniem zasad wynikających z przepisów wykonawczych do ufp, w omawianym przypadku rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r.. W rozporządzeniu tym, zawierającym zasady szczególne rachunkowości skierowane do jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych, w § 8 ust. 1, wskazano, że tworząc odpisy aktualizujące należności jednostki powinny się kierować regulacjami ustawy o rachunkowości.

Zasady tworzenia i wykorzystania odpisów aktualizujących należności wątpliwe określa art. 35b uor oraz Krajowy Standard Rachunkowości nr 4 „Utrata wartości aktywów”. Z przepisu art. 35b ust. 1 uor wynika, że wartość należności aktualizuje się uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego między innymi w odniesieniu do:

- należności stanowiących równowartość kwot podwyższających należności, w stosunku do których uprzednio dokonano odpisu aktualizującego – w wysokości tych kwot, do czasu ich otrzymania lub odpisania (pkt 4),
- należności przeterminowanych lub nieprzeterminowanych o znacznym stopniu prawdopodobieństwa nieściągalności, w przypadkach uzasadnionych rodzajem prowadzonej działalności lub strukturą odbiorców – w wysokości wiarygodnie oszacowanej kwoty odpisu, w tym także ogólnego, na nieściągalne należności (pkt 5).

Natomiast z art. 35b ust. 2 uor wynika, że odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się odpowiednio do pozostałych kosztów operacyjnych lub do kosztów finansowych, zależnie od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizujący.

Dlatego, jeżeli należność w momencie jej zarachowania drugostronnie zwiększała przychody działalności operacyjnej, koszty z tytułu utworzenia odpisów aktualizujących tę należność powinny być zaliczone do pozostałych kosztów operacyjnych. Wynika to także, z ustawowej definicji „pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych” (art. 3 ust. 1 pkt 32 uor) w której wskazano, że koszty z tytułu utworzenia odpisów aktualizujących wartość aktywów i ich korekty (z wyjątkiem odpisów obciążających koszty finansowe), jako koszty pośrednio związane z działalnością operacyjną jednostki, powinny być zaliczone do pozostałych kosztów operacyjnych. Jeżeli natomiast przypisanie należności powodowało jednocześnie zwiększenie przychodów finansowych, to koszty z tytułu utworzenia odpisów aktualizujących taką należność na moment uznania jej za wątpliwą, powinny zwiększyć koszty finansowe.

W przypadku ustania przyczyny, dla której dokonano odpisu aktualizującego wartość aktywów – zgodnie z art. 35c uor – wartość aktywów zostaje przywrócona, a równowartość całości lub odpowiedniej części uprzednio dokonanego odpisu aktualizującego podlega zaliczeniu odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub przychodów finansowych.

Zgodnie z ustawą o rachunkowości przychody to przede wszystkim powstanie w okresie sprawozdawczym korzyści ekonomicznych w formie zwiększenia wartości aktywów (art. 3 ust. 1 pkt 30), koszty natomiast to zmniejszenie korzyści ekonomicznych, w formie zmniejszenia wartości aktywów (art. 3 ust. 1 pkt 31). Tym samym, jeżeli przepisy szczególne rachunkowości nie stanowią inaczej, w myśl regulacji ustawy o rachunkowości, odpisy aktualizujące należności, jako uprawdopodobnione odzwierciedlenie zmniejszenia wartości aktywów, należy zaliczyć do kosztów, a nie na zmniejszenie przychodów.

W wyjaśnieniach dotyczących zakresu przychodów zaliczanych do przychodów z tytułu dochodów budżetowych, które powinny być objęte ewidencją na koncie 720, zdaniem Ministerstwa Finansów, naliczone odsetki od przeterminowanych należności z tytułu dochodów budżetowych należy ewidencjonować jako przychody z działalności podstawowej (a nie z operacji finansowych) i odnosić na konto 720.

Jeżeli przyjmiemy wyjaśnienia Ministerstwa Finansów, za oficjalne stanowisko w tej sprawie, to konsekwentnie koszty z tytułu utworzenia odpisów aktualizujących należności budżetowe (w tym również dotyczące odsetek zaksięgowanych na koncie 720) należałoby ewidencjonować jako pozostałe koszty operacyjne na koncie 761, a zmniejszenia tych odpisów jako pozostałe przychody operacyjne na koncie 760.

Jak już wskazano § 8 rozporządzenia z 5 lipca 2010 r. nie określa szczególnych zasad ewidencji odpisów aktualizujących należności jednostek budżetowych z tytułu dochodów budżetowych – odsyła wprost do przepisów ustawy o rachunkowości (§ 8 pkt 1). W związku z powyższym, w przypadku uznania, że odpis aktualizujący należności budżetowe z tytułu odsetek przypisanych przed 1 stycznia 2011 r. jest zbędny, ponieważ nie zachodzą przesłanki, aby te należności uznać za wątpliwe, to należy dokonać zmniejszenia odpisu aktualizującego poprzez przeksięgowanie go na przychody z tytułu dochodów budżetowych (zapis na stronie Wn konta 290 w korespondencji ze stroną Ma konta 720) – wówczas gdy w poprzednim okresie odsetki były księgowane bezpośrednio na koncie należności i odpisów aktualizujących, z pominięciem kont przychodów.

Jeśli przypisane odsetki były ujmowane jako przychody finansowe, a następnie w ciężar pozostałych kosztów tworzony był odpis aktualizujący, to rozwiązanie (zmniejszenie) odpisu aktualizującego należy ewidencjonować w korespondencji z kontem pozostałych przychodów operacyjnych (na stronie Wn konta 290 i na stronie Ma konta 760).

Data udzielenia wyjaśnień

23 grudnia 2010 r.

Podpis

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
we Wrocławiu

Lucyna Hanus